

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก รวมทั้งเพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง ตุลาคม 2552 ถึง มีนาคม 2553 โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในวิธีการเชิงคุณภาพ รวมทั้งแบบสอบถามต่อกำลังพลในระดับผู้ปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ตามพื้นที่ชายแดนในเขต อำเภอพบพระ จังหวัดตาก สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กำลังพลในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และระดับผู้ปฏิบัติ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ตามพื้นที่ชายแดนในเขต อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 20 นาย รวมทั้งกำลังพลในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และระดับผู้ปฏิบัติของ ส่วนราชการในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัด จำนวน 30 นาย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 50 นาย

การนำเสนอผลการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ปัญหา และอุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก และ ตอนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยนำเสนอตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ นโยบาย โครงสร้าง งบประมาณ การวางแผน การประสานงาน และการควบคุม รายละเอียดผลการศึกษาวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหา และอุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

1. การบริหารจัดการด้านนโยบายของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ในพื้นที่ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

จากผลการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นระดับหัวหน้าหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก พบว่าในระดับหัวหน้าหน่วยงานส่วนใหญ่ ยังคงมีความเข้าใจในเจตนารมณ์ หรือนโยบายการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งการมอบแนวทาง และเป้าหมายในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาที่ให้ไว้ โดยได้นำมาบูรณาการกับแผนงานต่าง ๆ ที่หน่วยได้ดำเนินการอยู่แล้ว พัฒนาและจัดทำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของรัฐบาล กล่าวคือ แม่ทัพภาคที่ 3/ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 มีเจตนารมณ์ในการแก้ไขปัญหายา ด้วยการผนึกกำลังทุกแผนงานของกองทัพ และ ทุกยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันฯ ลงสู่พื้นที่ ตรงเป้าหมายอย่างมีเอกภาพ ครบวงจร เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งได้ให้ไว้ตั้งแต่การประชุมปฐมนิเทศกำลังพลที่จะปฏิบัติงานในสายงานป้องกันชายแดน ประจำปี สำหรับแนวทางการดำเนินงานในปี 2553 ของ ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 กำหนดไว้ 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ใช้กลไก และ โครงสร้างปกติในปัจจุบัน มุ่งเน้น ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการ และ การอำนวยความสะดวก ให้มีเอกภาพเพียงพอ แล้วร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินยุทธศาสตร์ 5 ร้ว เจริญรุ่งเรือง ลงสู่พื้นที่เป้าหมายร่วมกัน

แนวทางที่ 2 เพื่อรองรับนโยบายการยกระดับการบริหารจัดการ และระบบอำนาจการขึ้นมาใหม่เฉพาะ มีการมอบความรับผิดชอบ, ใช้อำนาจชัดเจน, จัด และเพิ่มกำลังเฉพาะ และ ดำเนินยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันฯ ในพื้นที่มุ่งเน้น 3 จังหวัด โดยทั้งนี้ มีกรอบแผนการปฏิบัติที่ได้เสนอต่อการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ส. ที่มี รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายความมั่นคง (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เป็นประธาน เมื่อกลางเดือน พฤศจิกายน 2552 แล้ว

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นระดับหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน โดยส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า งานของโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น เป็นนโยบายที่สอดคล้อง ต่อเนื่องกับนโยบาย หรือแผนงานการปฏิบัติงานประจำปี นอกจากนั้น กองทัพภาคที่ 3 ในฐานะศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 ได้มีแผนงานในลักษณะดังกล่าว เป็นแนวทางการปฏิบัติประจำปีอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเห็นว่านโยบายดังกล่าวมิใช่

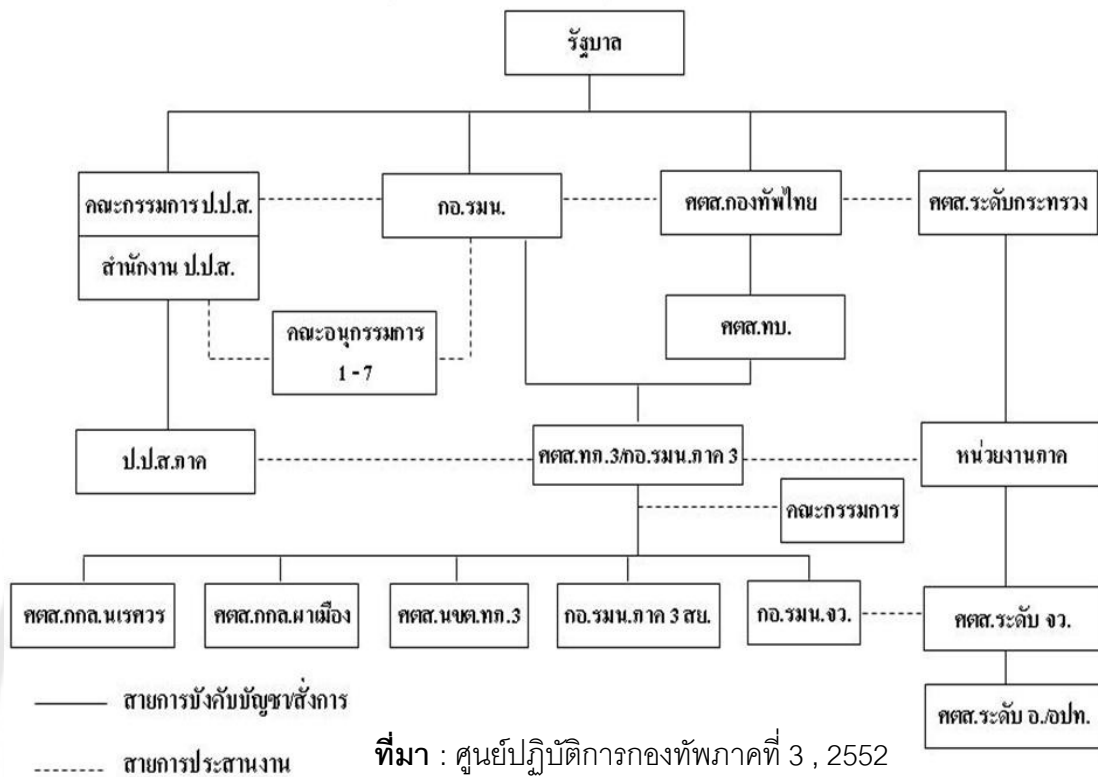
เป็นเรื่องใหม่สำหรับการที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมนโยบายมากนัก เว้นเพียงแต่หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นหน่วยระดับล่าง และยังไม่มีการประเมินการทำงานในพื้นที่ชายแดน ยังมีความเห็นว่ นโยบายดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ และคิดว่าจะมีผลต่อการวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามนโยบายดังกล่าว ก็มีได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานประจำของหน่วยที่ปฏิบัติงานแต่อย่างไร

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในระดับผู้ปฏิบัติ ก่อนที่จะไปปฏิบัติภารกิจ หน่วยจะมีการประชุมปฐมนิเทศสำหรับกำลังพลผู้ที่จะปฏิบัติงาน ซึ่งถือเป็นการรับมอบภารกิจ และรับทราบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานไปในคราวเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่ามีความเข้าใจในเจตนารมณ์ และนโยบายการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา และหน่วยเหนือเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในระดับหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจำเป็นต้องนำไปปฏิบัติตามแนวทางของแผนการปฏิบัติที่กำหนดไว้ ภายใต้การกำกับดูแลจากผู้บังคับบัญชาของหน่วยตามลำดับชั้น และถึงแม้ว่าอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ไม่ได้อยู่ในกลุ่มพื้นที่เป้าหมายหลักก็ตาม แต่หน่วยที่ปฏิบัติในพื้นที่ตามนโยบาย ที่สำคัญได้แก่ หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 และกองร้อยหน่วยขึ้นตรง กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 และส่วนราชการของอำเภอพบพระ ยังคงยึดถือแนวทางที่สอดคล้องกัน โดยการกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติตามแผนเฉพาะพื้นที่ พร้อมทั้งมีการประสานงานและแบ่งมอบพื้นที่ความรับผิดชอบให้กับหน่วยต่าง ๆ ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อการบริหารจัดการด้านการประสานงานของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. การบริหารจัดการด้านโครงสร้างของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

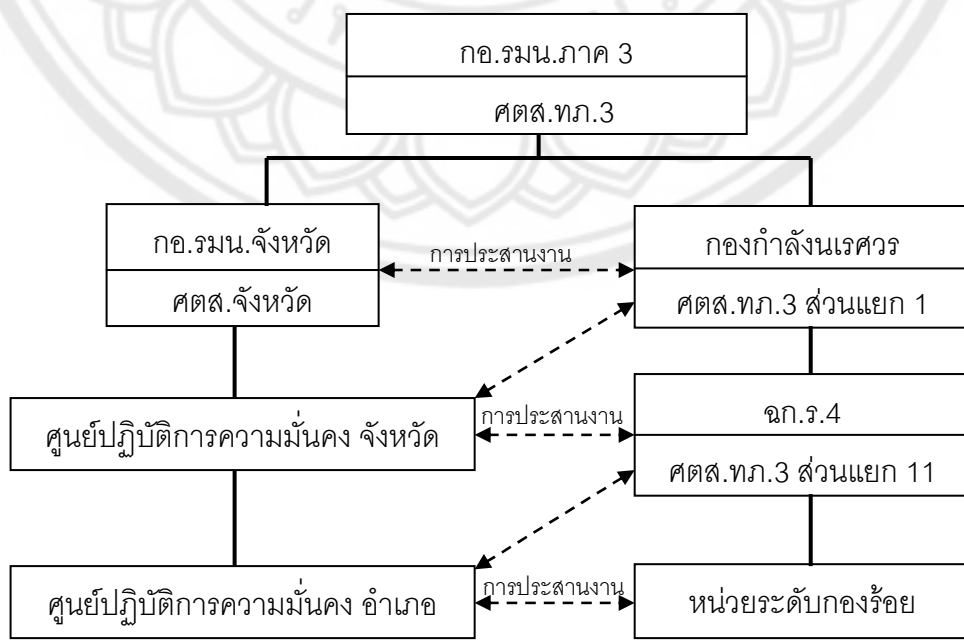
2.1 ด้านพันธกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่กำหนดโครงสร้างและความเหมาะสมกับการดำเนินงานรองรับกับโครงการรั้วชายแดน ของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพอากาศที่ 3, กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 และหน่วยงานในพื้นที่อำเภอพบพระ จังหวัดตากที่สำคัญคือ หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 และกองร้อยหน่วยขึ้นตรง กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 และส่วนราชการของอำเภอพบพระ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นระดับหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ และในระดับผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงานทหารจะเกิดจากการอนุมัติโครงสร้างการจัด ตามอัตรากำหนดเฉพาะกิจประจำปี และมีการปรับปรุงแก้ไขได้ตามความเหมาะสมเป็นปีต่อปี รวมทั้งมีการหมุนเวียนหน่วยขึ้นปฏิบัติงาน แต่สำหรับโครงสร้างของส่วนราชการที่มีใช้ทหาร อันได้แก่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และส่วนราชการพลเรือน จะมีการจัดที่แน่นอนตายตัว

ภาพที่ 3 โครงสร้างการจัดหน่วยงานในสายงานต่อผู้เอาชณะยาเสพติด

จากข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายในระดับหัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีความเข้าใจในเรื่องโครงสร้าง พันธกิจ และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

ภาพที่ 4 โครงสร้างการจัดหน่วยงานในสายงานต่อผู้เอาชณะยาเสพติดของกองทัพภาคที่ 3

2.2 ด้านการจัดกำลังพล ที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่กำหนดโครงสร้าง และความเหมาะสมต่อการดำเนินงานที่รองรับกับโครงการรั้วชายแดน กลุ่มตัวอย่างในระดับหัวหน้าหน่วยงานและหัวหน้าส่วนราชการมีความเห็นที่สำคัญร่วมกันประการหนึ่งคือ การปฏิบัติงานโครงการรั้วชายแดน ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ มีไหวพริบปฏิภาณ และความอดทนสูง รวมทั้งลักษณะของการทำงานที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ล่อแหลมต่ออันตราย ล่อแหลมต่อการทุจริต ประพฤติมิชอบ โดยใช้ตำแหน่ง หน้าที่ ดังนั้นส่วนใหญ่จึงเห็นว่า ผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงาน หรือหัวหน้าส่วนราชการ จะต้องถูกคัดเลือกจากหน่วยงาน เพื่อให้มีคุณสมบัติที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตาม ปัจจัย และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ ส่วนกำลังพลในระดับผู้ปฏิบัติ ก็คงมีลักษณะเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ต้องเป็นกำลังพลที่ผู้บังคับบัญชาสามารถไว้วางใจ และเชื่อถือได้

กลุ่มตัวอย่างทั้งในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และในระดับผู้ปฏิบัติให้ข้อมูลที่สามารถสรุปได้ว่า หน่วยงานทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และส่วนราชการพลเรือน ควรต้องมีการจัดกำลังพล และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้ครบในทุกสายงาน รวมทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ และต้องมีช่องทางของการประสานงาน ที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจน โดยในส่วนของหน่วยงานทหารนั้น เห็นว่ามีจุดอ่อนในเรื่องของความรู้ในเรื่องทางด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน จึงต้องมีกำลังพลที่ดูแลรับผิดชอบในเรื่องของกฎหมายด้วย

สำหรับการดำเนินงานโครงการรั้วชายแดนนั้น จะมีลักษณะการทำงานเน้นไปในเรื่องของการสกัดกั้น ป้องกัน และปราบปรามการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านแนวชายแดนเพื่อเข้าสู่พื้นที่ตอนใน กลุ่มตัวอย่างในระดับหัวหน้าหน่วยงานมีความเห็น และมีความเข้าใจเป็นส่วนใหญ่ว่า ต้องมีการบูรณาการร่วมกับแผนงานอื่นๆ หรืออาจหมายรวมถึงการบูรณาการร่วมกับโครงการรั้วอื่นๆ เช่น รั้วชุมชน รั้วโรงเรียน รั้วสังคม เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ และสรุปจากแบบสอบถาม สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นที่ต้องจัดกำลังพลรองรับแผนการปฏิบัติ และการบูรณาการร่วมกับแผนงาน หรือโครงการของรั้วอื่น ๆ ได้ดังนี้

1) กำลังหน่วยทหาร จัดกำลังพล ลาดตระเวน สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดน และจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านการข่าวในทุกระดับ ตั้งแต่หน่วยปฏิบัติการระดับหน่วยทหารขนาดเล็กในพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นช่องทาง ทำข้าม หรือหมู่บ้านชายแดนด้านอำเภอพบพระ, หน่วยทหารระดับหมวด กองร้อยที่รับผิดชอบพื้นที่ในระดับตำบล และไปจนถึงหน่วยในระดับหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารราบที่ 4 รวมทั้งพื้นที่ระดับอำเภอพบพระ และอำเภอชายแดนรอบข้างของอำเภอพบพระด้วย การจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านการข่าวกับ

หน่วยงานในระดับประเทศที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น ป.ป.ส. , หน่วยของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 346 รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของตำรวจภูธร อำเภอพบพระ เกี่ยวกับผลการสอบสวนผู้ต้องหา และข้อมูลจากเรือนจำ

2) กำลังหน่วยทหาร/ตำรวจ จัดกำลังพล ทหาร ,ตำรวจ และตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งจุดตรวจ/สกัดกั้นตามเส้นทาง โดยมีหน่วยบังคับบัญชาตามลำดับชั้นวางแผนแบบรวมการ โดยให้มีการจัดกำลังพลปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

3) กำลังหน่วยทหาร/ตำรวจ/ส่วนราชการพลเรือน จัดกำลังทหารผสมกันเข้าสกัดกั้น การลักลอบลำเลียงยาเสพติด ณ ช่องทางพ่วงเล็งที่สำคัญในพื้นที่อำเภอพบพระ

4) อำเภอพบพระ จัดกำลังพลอาสาสมัครประชาชน เป็นกำลังเฝ้าระวังตามชายแดน ร่วมปฏิบัติงานกับกำลังของหน่วยทหาร/ตำรวจ และจัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านตามแนวชายแดน ให้สอดคล้องกับภารกิจที่มอบให้ (ประสานงานกับโครงการหมู่บ้าน)

5) หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 ในฐานะของคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น ไทย-พม่า (TBC) จัดให้มีกำลังพล และมอบหมายหน้าที่ในการใช้กลไกของคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น (TBC) เพื่อประสานงานด้านการข่าว และขอความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านจับกุมผู้หลบหนีคดียาเสพติดที่เข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน

6) ทุกหน่วยงาน/ส่วนราชการ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบในการวางแผน และประสานงานกับแผนงาน หรือโครงการอื่น ๆ ซึ่งมีกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันในเรื่องของการแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว)

3. การบริหารจัดการด้านงบประมาณของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว) ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการปฏิบัติโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว) ของกองทัพภาคที่ 3 ในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และหัวหน้าส่วนราชการ รวมทั้งในระดับผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่เห็นว่า งบประมาณในด้านงบกำลังพลได้แก่ เบี้ยเลี้ยง หรือค่าตอบแทน สำหรับการปฏิบัติงานสนามเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด และทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดหาเครื่องมือพิเศษในการปฏิบัติการมาสนับสนุนให้หน่วยอย่างเพียงพอ นอกจากนั้นยังมีความต้องการอื่น ๆ เพิ่มเติมไปจากที่มีอยู่ในอัตราของหน่วยเช่น ยานพาหนะที่มีความคล่องตัว และเหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ

4. การบริหารจัดการด้านการวางแผนของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ด้านการวางแผน และการจัดทำแผนการปฏิบัติโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของกองทัพภาคที่ 3 ในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และหัวหน้าส่วนราชการส่วนใหญ่ให้ข้อมูลสอดคล้องกัน โดยเห็นว่า หน่วยได้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติโดยใช้เจ้าหน้าที่วางแผนของหน่วยเป็นหลัก ผ่านกระบวนการ และหลักการในการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมกัน ทั้งแบบ TOP DOWN และ BOTTOM UP กล่าวคือกองทัพภาคที่ 3 ได้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติของยุทธศาสตร์ และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82 / 2552 เรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด) ตามนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก และได้เชิญหน่วยขึ้นตรงและส่วนราชการระดับจังหวัด / กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด มาร่วมรับทราบ และร่วมจัดทำแผนในระดับกองทัพภาคร่วมกัน โดยใช้ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากหน่วยรอง และจากในพื้นที่ต่าง ๆ มาจัดทำเป็นแผนของกองทัพภาคที่ 3 / กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ทั้งนี้ แผนดังกล่าวได้ถูกนำเสนอต่อหน่วยเหนือ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และมีการพิจารณาอนุมัติแผนเพื่อให้มีผลในการนำไปใช้ปฏิบัติต่อไป ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหัวหน้าหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติถึงแม้ว่าส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนโดยตรง แต่ส่วนใหญ่ก็มีความเข้าใจถึงกระบวนการในการจัดทำแผน และมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามแผนของหน่วยของตน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันชายแดนของหน่วยที่ทำอยู่ประจำ ที่สำคัญคือทุกนายทราบดีว่าโครงการรั้วชายแดน รัฐบาลได้มอบความรับผิดชอบให้ฝ่ายทหารเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดำเนินการโดยมีส่วนราชการอื่นเป็นหน่วยงานร่วมปฏิบัติ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในระดับผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการรั้วชายแดนตามนโยบายของรัฐบาล หน่วยจะปฏิบัติเน้นไปทางด้านการสกัดกั้นป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมากเกินกว่าภารกิจการป้องกันชายแดน

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของหัวหน้าส่วนราชการที่ไม่ใช่หน่วยทหาร ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานร่วมปฏิบัติ ยังคงมีความเห็นวาระระยะเวลาของการได้ร่วมรับทราบ และจัดทำแผนร่วมกันมีเวลาน้อยเกินไป และมีความต้องการข้อมูลเฉพาะของหน่วยทหาร เช่น ภารกิจ ขีดความสามารถ และนามหน่วยทหารที่จะเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่นั้น

5. การบริหารจัดการด้านการประสานงานของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ด้านการประสานงานของหน่วยงาน และส่วนราชการที่ปฏิบัติโครงการรั้วชายแดนตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของกองทัพภาคที่ 3 ในระดับหัวหน้าหน่วยงาน และหัวหน้าส่วนราชการส่วนใหญ่เห็นว่า มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) การประสานงานด้านข้อมูลข่าวสาร จากทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารร่วมกัน อย่างถูกต้อง และทันเวลา

2) การประสานงานด้านแผนการปฏิบัติทั้งด้านยุทธการ และด้านกิจการพลเรือน โดยต้องมีการผนึกกำลังทั้งหมด ตามแผนงานต่างๆ ที่ปฏิบัติในพื้นที่อำเภอพบพระ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ลงสู่พื้นที่เป้าหมายอย่างมีเอกภาพ และให้ภาคประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วม จนทำให้ปัญหาการนำเข้ายาเสพติดชายแดนด้านอำเภอพบพระ และภาพรวมของพื้นที่ส่วนใหญ่ลดลง

3) การประสาน และบูรณาการ ในการใช้ประโยชน์จากยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือพิเศษ ที่จะเสริมการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน ให้เกิดประสิทธิภาพในพื้นที่สูงสุด

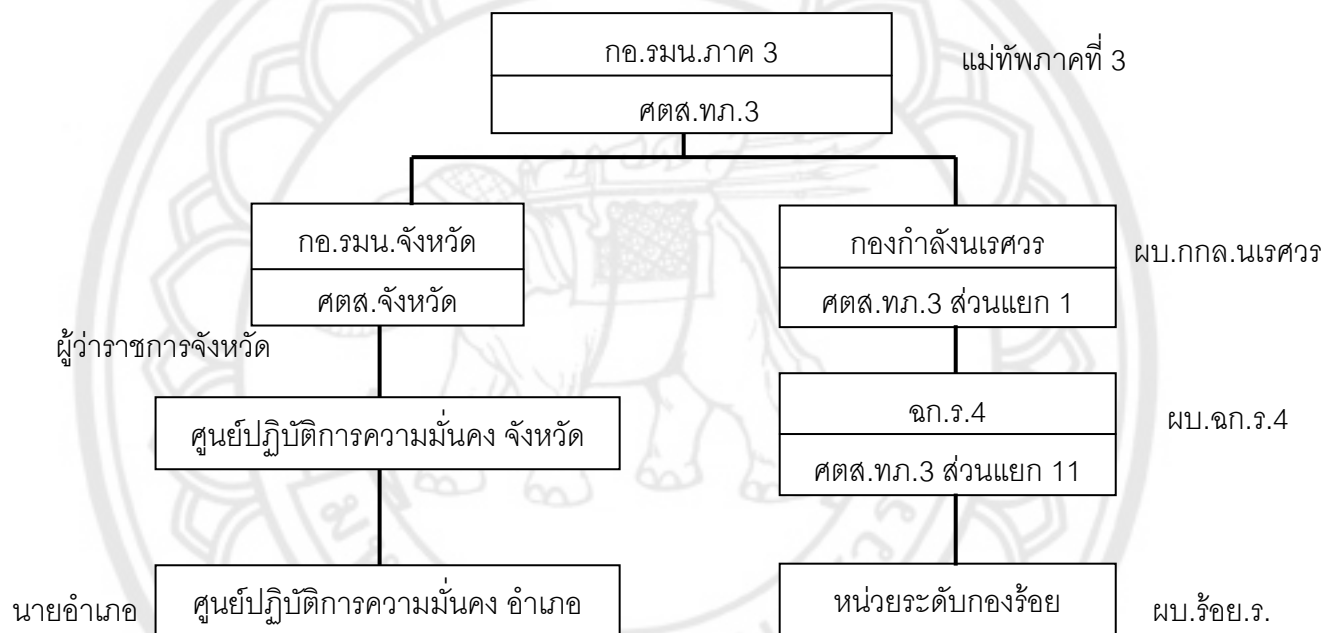
จากข้อมูลที่ได้รับทั้งในระดับหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าส่วนราชการ และในระดับผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่เห็นว่าในปัจจุบัน การประสานงานระหว่างหน่วยงานและส่วนราชการในพื้นที่อำเภอพบพระ ยังมีการประสานงานน้อยเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับผู้ปฏิบัติที่เป็นหน่วยขนาดเล็ก ยังปรากฏการเข้าใจผิดระหว่างกัน เช่นในเรื่องการนำกำลังเข้าทำงานในพื้นที่โดยที่ไม่มีการประสานการปฏิบัติก่อน หรือการมีข้อมูลข่าวสารไม่ตรงกัน เป็นต้น

6. การบริหารจัดการด้านการควบคุมของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

ตามหลักการควบคุมบังคับบัญชา การดำเนินการโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของกองทัพภาคที่ 3 จะมีแม่ทัพภาคที่ 3 / ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในการควบคุม อำนาจการหน่วยงานทหาร ตำรวจ และส่วนราชการพลเรือน ในการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อผลสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์นี้ โดยให้มี

กรรมการบริหาร และอำนวยการจำนวนหนึ่ง ร่วมรับผิดชอบ และมอบหมายผู้บริหารของกองทัพภาคที่ 3 /กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ที่เหมาะสม เป็นผู้อำนวยการพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่สั่งการปฏิบัติ เพื่อสกัดกั้นยาเสพติดแนวชายแดน ซึ่งในพื้นที่ของอำเภอพบพระ จังหวัดตากนั้น จะมีผู้บัญชาการกองกำลังนเรศวร (ผบ.กกล.นเรศวร) และผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจกรรมทหารราบที่ 4 (ผบ.จก.ร.4) เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบลงมาตามลำดับ ในส่วนของการควบคุมบังคับบัญชาคงเป็นไปตามโครงสร้างและผู้บังคับบัญชา ดังนี้

ภาพที่ 5 โครงสร้างการบังคับบัญชาหน่วยงานในสายงานต่อสู้เอาชนะยาเสพติด

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 , 2552

จากข้อมูลที่ได้รับ ทั้งในระดับหัวหน้าหน่วยงาน หัวหน้าส่วนราชการ และในระดับผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่เห็นว่าสายการควบคุมบังคับบัญชาของแต่ละหน่วยมีความชัดเจน และมีความเข้าใจในสายควบคุมบังคับบัญชาของหน่วยตนเอง และของหน่วยข้างเคียงเป็นอย่างดี สำหรับการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันนั้น กลุ่มเป้าหมายระดับผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า ในระดับของหัวหน้าหน่วยงานจะมีการประสานงานกันก่อน และจากข้อมูลที่ได้จะมีส่วนน้อยที่เห็นว่าหากตนไม่ได้รับ หรือไม่ได้ไปปฏิบัติงานกับผู้บังคับหน่วยของตนเองนั้น จะมีผลต่อการปฏิบัติภารกิจ และการรายงานผลการปฏิบัติ

สรุปปัญหาและอุปสรรคการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน พบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1) นโยบายโครงการรื้อชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รื้อ) มีบางส่วนเห็นว่าเป็นเรื่องเก่าที่ได้นำมาเรียบเรียงเป็นนโยบายใหม่ และมีบางส่วนที่ขึ้นปฏิบัติงานใหม่ ต้องใช้เวลาในการศึกษา

2) นโยบายโครงการรื้อชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รื้อ) ต้องใช้กำลังพล และเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ดังนั้น กำลังพลจำเป็นต้องมีความตื่นตัวตลอดเวลา มีจิตใจที่มั่นคง ไม่อ่อนไหวในเรื่องของผลประโยชน์ และการประพฤติมิชอบ

3) ในระดับของเจ้าหน้าที่วางแผนของหน่วยงาน และส่วนราชการต่างๆ ในพื้นที่อำเภอ พบพระ มีระยะเวลาของการได้ร่วมรับทราบ และจัดทำแผนร่วมกันน้อยเกินไป และมีความต้องการข้อมูลเฉพาะของหน่วยทหาร เช่น ภารกิจ ซีดความสามารถ และนามหน่วยทหารที่จะเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่นั้น

4) หน่วยที่ปฏิบัติมีความต้องการงบประมาณสำหรับการจัดหาเครื่องมือพิเศษในการปฏิบัติภารกิจมาสนับสนุนให้หน่วยอย่างเพียงพอ และมีความต้องการอื่นๆ เพิ่มเติมไปจากที่มีอยู่ในอัตราของหน่วย เช่น ยานพาหนะที่มีความคล่องตัวในภูมิประเทศแบบต่างๆ วิทยุสื่อสารที่ทันสมัย และเหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศ

5) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน และส่วนราชการในพื้นที่อำเภอพบพระ ยังมีการประสานงานน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับผู้ปฏิบัติที่เป็นหน่วยขนาดเล็ก

6) มิได้กำหนดการประเมินผลที่ชัดเจน แต่มีการประเมินผลของหน่วยโดย การตรวจเยี่ยมของผู้บังคับหน่วย/ฝ่ายอำนวยการ ไม่ระบุห้วงระยะเวลาประเมินผล

ตอนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาชายแดน (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

จากปัญหาและอุปสรรค ของการปฏิบัติงานร่วมระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาชายแดน (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จากข้อมูลที่ได้ในตอนต้นที่ 1 และที่ได้จากข้อเสนอแนะของตัวอย่างในระดับหัวหน้าหน่วยงานที่สำคัญ ได้มีการเสนอความเห็นของแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ของการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ในด้านนโยบาย แผนการปฏิบัติ รวมถึงการควบคุมบังคับบัญชา ของการป้องกัน สกัดกั้น และการแก้ไขปัญหาชายแดนในพื้นที่อำเภอบพพระ จังหวัดตาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายหลักของรัฐบาล และจำเป็นต้องมีการวางแผนงานร่วมกัน ในทุกระบบแบบบูรณาการ มีปัจจัยที่ต้องพิจารณาอย่างเป็นระบบคือ พันธกิจของแต่ละหน่วยงานที่มีอยู่, ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และพื้นที่ปฏิบัติการของแต่ละหน่วย และเมื่อในพื้นที่ ได้บูรณาการงานต่างๆ ร่วมกันแล้ว จะสามารถกำหนดขอบเขตได้ว่า “ใครจะทำอะไรที่ไหนอย่างไร” ตัวอย่างเช่นในพื้นที่อำเภอบพพระ จะมีแหล่งพักพิงชายแดนอยู่ฝั่งตรงข้ามโดยมีกองกำลังติดอาวุธชนกลุ่มน้อยควบคุมอยู่ และรอการลักลอบนำเข้าสู่ประเทศไทยตามช่องทางต่างๆ และนำมาพักรอ หรือส่งต่อเข้าสู่พื้นที่ตอนในทางเส้นทางในภูมิประเทศผ่านทางอำเภอบพพระ และลักลอบเข้าสู่พื้นที่อำเภอบพเจ้า จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งหากในสถานการณ์ดังกล่าว หน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้บูรณาการแผนงานเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบแล้ว การสกัดกั้นขบวนการลักลอบนำเข้าชายแดนกรณีดังกล่าวจะถูกเอาชนะได้จากการวางแผน และปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งการวางแผนร่วมกันจะทำให้ทราบว่า ใครจะเป็นคนที่หาข่าวความเคลื่อนไหวในพื้นที่ฝั่งตรงข้าม การวางกำลังทหาร หรือตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ชายแดน รวมถึงการเฝ้าตรวจต่างๆ จะถูกแบ่งมอบพื้นที่อย่างชัดเจนในห้วงเวลาพร้อมๆ กัน ประกอบกับการจัดกำลังบางส่วนที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเป็นส่วนของการตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดกั้นในพื้นที่ตอนในแบบประจำ หรือแบบไม่เป็นเวลา นอกจากนั้นงานการจัดตั้งแหล่งข่าวที่ต้องใช้มวลชนในหมู่บ้านต่างๆ ต้องมีการดำเนินการพร้อมๆ กัน อันจะทำให้โอกาสในการตรวจพบ และติดตามความเคลื่อนไหวกลุ่มขบวนการที่ได้ลักลอบนำเข้าชายแดน กรณีดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะถูกตรวจพบได้ตั้งแต่แนวชายแดนจนถึงพื้นที่ตอนใน

2. การบริหารจัดการด้านโครงสร้างของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาชายแดน (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ในพื้นที่อำเภอบพพระ

พบพระ จังหวัดตาก คงยึดถือโครงสร้างที่มีอยู่เป็นหลัก โดยมีแนวทางเพิ่มเติมในเรื่องของความชัดเจน ได้แก่

2.1 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกส่วนในโครงสร้างของหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติ ให้ได้รับทราบทั่วกัน อันจะมีผลไปจนถึงขั้นของการกำหนดแผนการปฏิบัติให้แต่ละหน่วยได้อย่างชัดเจน ในรูปของหน่วยแบบต่างๆ ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น กำลังหน่วยทหาร และตำรวจตระเวนชายแดนขนาดเล็ก , กำลังทหาร ตำรวจ และตำรวจตระเวนชายแดน ที่ปฏิบัติงาน ณ จุดตรวจ/จุดสกัดต่างๆ , กำลังผสมระหว่างพลเรือน ตำรวจ ทหาร ณ ด่านตรวจ หรือ ในพื้นที่ชุมชนภายใน , กำลังหรือมวลชนที่เข้าร่วมกันจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านตามแนวชายแดน , หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ชาวที่เปิดเผยหรือไม่เปิดเผย

2.2 การกำหนดโครงสร้างของกำลังประชาชนให้ชัดเจน เพื่อสามารถกำหนดแผนการปฏิบัติ หรือการสนับสนุนการปฏิบัติให้กับกำลังหลักได้ต่อไป ทั้งนี้การใช้ขีดความสามารถของมวลชนที่จัดตั้งขึ้นต้องอยู่บนพื้นฐานที่เป็นไปได้ของกำลังส่วนนี้ เช่น การใช้ประโยชน์จากการแจ้งข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครหมู่บ้านป้องกันตนเอง การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3. การบริหารจัดการด้านงบประมาณของ หน่วยงาน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ในพื้นที่อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ทุกส่วนต้องมองเห็นปัญหาที่เหมือนกัน และมีการเสนอความต้องการที่สอดคล้องกัน หรือสนับสนุนข้อมูลเพื่อการขอรับการสนับสนุนให้กันและกัน